

Lausuntopyyntö STM /2830/2017: *Valtioneuvoston asetuksesta ionisoivasta säteilystä sekä Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä*

Lausunnot antajat

Oulun ammattikorkeakoulu Oy
Metropolia ammattikorkeakoulu Oy
Yrkeshögskolan Novia
Savonia-ammattikorkeakoulu Oy
Tampereen ammattikorkeakoulu Oy
Turun ammattikorkeakoulu Oy
Lausunnon työstäneet: Anja Henner (Oamk), Päivi Blomqvist (Metropolia), Pirjo Leppäsaari (Savonia), Maire Petäjärvi (Tamk), Leena Walta (Turkuamk) ja Katarina Vironen (Novia)

Alla kommentit, joihin pyydämme kiinnittämään huomiota

Valtioneuvoston asetus ionisoivasta säteilystä

Asetus on tiivis ja selkeä.

Alla on joitakin kommentteja ja kysymyksiä:

4 luku Toiminnan harjoittajan velvollisuudet

22 § Henkilöstövoimavarat:

Kohta 2) "sädehoitoa annettaessa paikalla on oltava kaksi hoidon varmistamisen ja keskeyttämisen osaa-vaan terveydenhuollon ammattihenkilöä, joista toisen on oltava röntgenhoitaja" Tarkoitetaanko terveydenhuollon ammattihenkilöllä terveydenhuollon ammatinharjoittamislain (Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/559) 2 § mukaista luvan saanutta ja/tai nimikesuojattua henkilöä?

Perusteluissa ja ST-ohjeessa 2.1 on määritetty, että sädehoidon aikana tulee olla kaksi röntgenhoitajaa hoitokoneella toteuttamassa hoitoja potilasturvallisuuden vuoksi.

Kohta 5) radiologin on oltava käytettävissä oikeutusarvioinnin varmistamiseksi ennen jokaista röntgentutkimusta ja kuvien tulkintaa varten sekä yhdistelmä tutkimusten kuvien tulkintaa varten on oltava käytettävissä asianmukaisen koulutuksen saanut lääkäri; Ehdotuksessa säteilylaiksi (112§) mainitaan, että röntgenhoitaja saa lääkärin valtuuttamana osallistua oikeutuksen varmistamiseen; maininta myös asetukseen

Kohta 8) isotooppitutkimuksen aikana sairaalafyysikon, röntgenhoitajan, bioanalyytikon tai isotooppilääketieteen kuvantamiseen koulutuksen saaneen sairaanhoitajan on oltava paikalla varmistamassa tutkimuksen kulku. Asetusteksti eroaa lakiehdotuksen perusteluissa (s. 12 § 22), jossa on maininta "Röntgenhoitajan tai isotooppilääketieteen kuvantamiseen koulutuksen saaneen sairaanhoitajan tai bioanalyytikon.."

8 luku Rajattu röntgentutkimukseen lähettäminen

43 § Lisäkoulutus ja kokemus:

"Säteilylain 110 §:ssä tarkoitetun sairaanhoitajan ja suuhygienistin lisäkoulutuksen on täytettävä liitteessä 6 säädetyt vaatimukset."

"Teoreettisia opintoja on täydennettävä käytännön opiskelulla terveydenhuollon toimintayksikössä. Lääkärin ammattia itsenäisesti harjoittamaan oikeutetun laillistetun lääkärin on ohjattava työssä tapahtuvaa oppimista ja osallistuttava työelämässä tapahtuvan näytön arviointiin. Käytännön harjoittelusta tehtävään sopimukseen sisällytetään tieto työssä tapahtuvaa opiskelua ohjaavasta lääkäristä tai hammaslääkäristä sekä tämän tehtävistä.

Ehdotuksessa säteilylaiksi 110 §:ssä todetaan, että ammattikorkeakoulut vastaavat opetuksesta. Sairanhoitajalle 15 op on teoreettista, EQF 7 tason koulutusta. Mikä on käytännön harjoittelun laajuus? Opintojen laajuus tulisi kuva-

ta kuten säteilyturvallisuusvastaavan koulutuksen opintojen laajuuden kuvauksessa (luonnos Sosiaali- ja terveydenhuollon asetukseksi ionisoivasta säteilystä Liite 3 taulukko 1.2).

Liitteestä 6 osaamistavoitteista puuttuu potilaan informointiin liittyvä osaaminen (vrt säteilylaki 109, lähetteen antajan velvollisuudet 1 momentti, kohta 3).

Suuhygienistin koulutuksessa on huomattavasti paremmat valmiudet lähetteen kirjoittamiselle, joten 4 op EQF 7 tason teoreettinen lisäkoulutus on riittävä. Kuinka laaja on käytännön harjoittelu? (vrt. Luonnos Sosiaali- ja terveysministeriön asetukseksi ionisoivasta säteilystä liite 6 kohta koulutuksen laajuus)

45 §: hyvä, että on määritetty pääsyaatimukseksi 3 v. työkokemus.

Liitteessä 1 taulukossa sarake 2 rivi 2 Grey tulee olla Gray

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ionisoivasta säteilystä

Asetuksessa mainitaan useassa kohtaa "Terveysministeriön ammattihenkilö"; onko kontekstiin sijoittuva eli tarkoittaa eri kohdissa eri ammattitutkinnon suorittaneita? Termi terveydenhuollon ammattihenkilö tulee määritellä tarkemmin

Luku 4

6§ Terveydenhuollon ammattihenkilöiden säteilysuojeluosaaminen

Liite 3 Taulukko 1.3: STV:n työkokemus on kuvattu kuukausina (*4 kk kullakin osaamisalallaan*). Kuvaus antaa mahdollisuuden erilaisiin tulkintoihin. 4 kuukautta vastaava arvoitu tuntimäärä on edellistä täsmällisempi ilmaisu.

Liite 4:

- **Taulukon 1.2** sarakkeessa "röntgenhoitaja" epäselvää tekstiä (päällekkäin kaksi eri tekstiä?)
- **Taulukko 1.3** Muu säteilyä käyttävä terveydenhuollon ammattihenkilö (esim. isotooppiyksikön hoitaja tai leikkaussalin säteilyä käyttävä hoitaja, suuhygienisti, hammashoitaja)
 - Isotooppiyksikön hoitaja: ilmaisu *isotooppiyksikön hoitaja* ei vastaa valtioneuvoston asetuksen tekstiä: *Isotooppi lääketieteen kuvantamiseen koulutuksen saanut henkilö.*
 - taulukon 1.3 otsikossa *kiinnipitäjä*, muualla laki- ja asetustekstissä käytetään termiä *tukihenkilö*
 - *Taulukossa 1.3 on muu säteilyä käyttävä terveydenhuollon ammattihenkilö ja liitteessä 5 säteilyn käytössä avustava terveydenhuollon ammattihenkilö: tarkoittavatko samaa?*

Liite 5:

- Ilmaisu *isotooppiyksikön hoitaja* ei vastaa valtioneuvoston asetuksen tekstiä: *Isotooppi lääketieteen kuvantamiseen koulutuksen saanut henkilö.*

STM:n Asetuksessa liitteessä 6 on taulukot tutkimuksista, joihin sairaanhoitaja /suuhygienisti voi saada oikeuden kirjoittaa potilaalle lähetteen. Voisivatko nämä tutkimukset olla lueteltuina Stukin määräyksissä, joita on helpompi päivittää tarvittaessa.

Työryhmän puolesta 30.8.2017 Anja Henner